

הַרְזוּמֶן הוּא יְהִים לָנוּ אֶת סוּכַת דָּוִד הַנּוֹפֶלֶת

8 עמודים

קול התורה

באלעד

גליון מס' 1239

העלון לשבת קודש

חג הסוכות ושמחת תורה תשפ"ו

דבר המערכת

אנו עומדים כעת לאחר הימים הנוראים בהם כל אחד ואחד התחזק, התפלל ועשה מעשים טובים ומעשי צדקה וחסד. כ"א קבל על עצמו קבלות עימם יתמיד במשך השנה. אנו עומדים לאחר היציאה בדימוס ממשפט המלך הקדוש ולפני הנפנוף בדגל הנצחון על השטן ושלוהו, כמו שכתבו חז"ל שהנפנוף ואחיות ארבעת המינים משולה לאדם שיצא מרויח בד"ן ומנפנף הוא בשמחה וששון בדגל. חג הסוכות הינו המשך ישיר לימים הנוראים והקדושים, אותם עברנו זה עתה, כאשר מטרתו הינה להמשיך ולשמר בקרבנו את רגשות הקודש והעליה שרכשנו ברה"ח ויוהכ"פ, אך הפעם לא מתוך צער ושברון לב, כי אם מתוך עבודת ה' בשמחה ובהכרת הטוב, בגדל "גילו ברעדה".

חג הסוכות נקרא בתורה בשם "זמן שמחתנו", וכפי שכתב הרמב"ם ז"ל, בכל שלשת הרגלים מצווה לשמוח, אך בחג הסוכות שמחו ביותר בשמחה גדולה יותר. רבנו ואדונו רבי אליהו ז"ל מוילנא (שיום סילוקו חל בחוה"מ סוכות) אמר כי מצות העשה הקשה ביותר לכיצוע ומימוש, היא מצות השמחה, כי כיצד ניתן לשמוח כאשר אנו לא שמחים? שמחה, אמר הגר"א ז"ל, היא דבר פנימי ועמוק, ובכדי לזכות בה צריך לעבוד כדי לרכוש כדבעי.

כיצד מגיעים לשמחה הנדרשת?

השמחה בחג הסוכות, כך כותב הרמב"ם, היא שמחה מיוחדת, מפני שהיא "שמחה לפני ה'". זוהו חג השמחה. "שמחה לפני ה'". שמחה הינה דבר המגיע ע"י מילוי הנפש. אדם מוטרד אינו יכול לשמוח, מפני שהוא דואג ומצור, חושש מהבאות ואינו יודע מה יילד יום. לעומתו, אדם שהתבשר בבשורה טובה, מתמקד כעת רק בבשורה הטובה, הוא אינו מוטרד ולכן הוא שמח.

יהודי, המאמין בהקב"ה יתברך, אינו אמור להיות מוטרד. הנפש שלו אמורה לחוש ע"י עבודה ומחשבה פנימית - כי כל מה שיקרה בעולם, הכל בטובה. הכל בכל מכל כל מגיע ובא ע"י אבינו הרוחם ית"ש, אשר דרך הטוב להיטיב, וכל מעשיו ופועליו נועדו לטובתנו, טובתם של בניו אהוביו. לפיכך "השמח בה" יכול לשמוח שמחה מושלמת.

רק כעת, לפני ימים ספורים, התעלנו בתשובה בתפילה ובצדקה, זכינו שציבור יראי ה' עמלי התורה וכל הציבור תושבי העיר השתתפו בכל השלושה דברים האלו ביחד, כשבימים אלו חשנו היטב "קירבת אלוהים לי טוב" מהי. הרגשנו ש"ה' אורי וישיעי" - ממי אירא?! ידענו בלבבנו ובמוחנו כי הדבר הטוב ביותר שיכול להשלים אותנו היא הקרבה לתורה הקדושה ולגנות התורה יתברך ויתעלה. כעת, כשהקב"ה עצמו מזמין אותנו להיכנס יחדיו לדירה אחת, לטובה אחת, אם כן אין שמחה אמיתית גדולה מזו!

אלעד כולה מתרוממת בימים האחרונים. עשרות אלפי תושביה רוכשים לעצמם את מצוות החג, ובאים אל בתי ההוראה של בד"ץ אלעד לשטוח את שאלותיהם בפני הרבנים מורי ההוראה שליט"א, כאשר בהזדמנות זו נכיר ונקיר טובה וברכה לפעילות הענפה של בד"ץ אלעד בימים אלו, הן במענה רפואה והלכה לקראת יוה"כ, והן בפעילות המבורכת בענייני ד' המינים, הן בבתי ההוראה המיוחדים לשם כך והן בכשרות לד' מינים בחלוקות המוקדמות לטובת ציבור האברכים, כאשר מאות אברכים ובני ישיבות זכו בד' מינים מהודרים, בנאות ונינוחות ובמחירים מוזלים, כשכד בכד התייעצו ושאלו דבר ה' זו הלכה, בפני רבנו הגאב"ד שליט"א, ומורי ההוראה החשובים שליט"א, אשר עסקו שעות רבות לענות לכלל תושבי עירו ולכל בני ההוראה ויראי ה' בעירנו, אשר באים לשמוע את דבר ה' - זו הלכה. כאשר מורי ההוראה טורחים ועמלים שעות רבות לענות לשאלות הציבור בבתי ההוראה של בד"ץ אלעד המפורזים ברחבי העיר ופתוחים ברציפות שעות רבות עד לחג הסוכות בכדי להורות דבר ה' - זו הלכה, שהם הנושאים בעול ההוראה של עירנו כל השנה, ללא עזרה ציבורית חיצונית לרבני הבד"ץ ומורי ההוראה בעירנו כבר שנים רבות, ואשרי העוסקים בצרכי הציבור ברוח וגשם. ומן השמים ישלמו להם על רוב טירחתם ועמלם.

כמו כן תושבי העיר סייעו ומסייעים בכל לב לקראת החג לעניי עירנו בתרומה ל"קופת העיר מתן בסתר" כאשר עם התקדש החג, נקיים את מצוות השמחה יחד עם שאר מצוות החג, כשבהמלך ימי החג יתקיימו מעמדות רבים לזכר "שמחת בית השואבה" כשכולנו מתפללים כבר לזכות ל"אשרי עין ראתה שמחת בית השואבה, עם שואבת רוח הקודש נדיבה, הלא למשמע אוזן דאבה נפשנו". כפי שהתפללנו ביום הכיפורים.

לצד זאת יתקיימו בס"ד שיעורי תורה רבים בבתי המדרשות בעירנו בענייני המועד, כפי המתפרסם בגיליון זה, ובזאת נקרא לכלל תושבי עירנו, בואו להסתופף בצילה דמיהמנותא, בצל התורה הקדושה שהרי כמאמר חז"ל "לא ניתנו מועדים לישראל אלא כדי שיעסקו בתורה".

השמחה היא עבודה פנימית, רעיונית ושורשית, ולא סתם "מצב רוח" חולף של חיוכים ועליצות. השמחה היא עבודה נפלאה ואנו נעמול בה ובעניינה בימי שמחה מרוממים אלו. נשמח בה' ובתורתו הקדושה! נשוש ונשמח ב"ה" קיינו לוי וב"את התורה אשר שם משה לפני בני ישראל", נתרומם ונתעלה מכל הסובב אותנו ונאגור כוחות של שמחה ורוחניות לכל השנה כולה.

חג סוכות שמח!

הרה"ג רבי משה יחיאל דדון ר"מ ישיבת "אבן האזל"

לשמחה יתר על עמל השחור מהעבודות שהיה בלי"מ. דרך משל, בעבד שאל מנצח אדון שררה זו קשות שנים רבות ולבסוף נשתחרר הימנו ולאחר שנים נהפך מזל והפך למלך בלעזר, דפשוט שיום שמחתו העיקרי הוא ביום שנחמנה למלך יותר מהיום בו נשתחרר. וזהו הטעם להגדרת חז"ל דוקא את סוכות כזמן שמחתנו.

והנה אם נשום אל ליבנו נראה בדמיון יש להתבונן במה שהבדיל הקב"ה את ישראל מכל האומות, שהרי הבדלה זו נעשתה בלחם ממצרים קודם שנתנה תורה לישראל, ולפני שבני"י אמרו נעשה וגשעם וקיצלו על עצמם את התורה. ומכיון שכן יש להבין מדוע כבר הבדילם הקב"ה מכל העמים. וכמו"כ יש להבין במה שלא מלינו שבהבדלה זו נשאלו על רלוס כמו שמינו במדרש חז"ל שגשאלו בקבלת התורה.

ועל כרחק למדים אנו שענין קבלת התורה וקיום מצוותיה שונה הוא מהיות ישראל לעם נבדל ומיוחד, שכן על עצם היותו עם נבחר אין בחירה ואי"ז תלוי ברלוס של ישראל כלל. ויהודי שונה הוא מגוי בעצם הווייתו ומזהו ולא רק באורחות חייו. ורק בקבלת התורה מלינו שהיה מקום לבחירה ורלוס של ישראל. ולכן בקיום חו"מ מלינו ששייך בחירה, ומשום שישאל לע"פ שחטא ישראל הוא.

ומעתה מתחדדים דברי הרמח"ל למאור, דנמצא שבסוכות עיקר השמחה היא על עצם מהותו של כל יהודי כנן לעם נבחר ומיוחד מכל העמים. ולכן השמחה גברה ועלתה למאור.

והנה דבר פלא כחזו בשר"ך על התורה (פ' אמור) שאין להכניס גוי לסוכה בשום פנים ואופן, ואם הכניסוהו אזי קדושת הסוכה בורחת הימנה. וכ"כ בשו"ת דברי יציר (אור"ח ח"ב סי' רע"ד ג'). ולהבדיל הדברים מתקיימים היטב שכן דוקא בסוכה אשר כל מהותה היא זכר להבדלת ישראל מכל העמים, דוקא בה יש ענין שלא להכניס גוי, ולהראות על ההבדל בין ישראל ללואה"ע.

אלא שלחור העולה שומה עלינו להבין מה שמובא בסוכה נה: על שבעים פרים שהיו מקריבין בסוכות בביהמ"ק כנגד שבעים אומות, ולפלא שדוקא בה

מעניינא דיומא

"זמן שמחתנו" על הבחירה מכל העמים

כתב הרמב"ם (נפ"ח מהל' לולב הי"ב): אע"פ שכל המעלות מלאה לשמחה, בחג הסוכות היתה שם במקדש שמחה יתירה שנאמר (ויקרא כג-מ) ושמחתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים וכו'. והאריך שם הרמב"ם לתאר בפירוט את ריבוי השמחה שהיה בביהמ"ק. ביטוי לכך אנו מוצאים גם בנוסח התפילה שהטביעו חכמינו ז"ל על סוכות - "זמן שמחתנו", אשר לא מלינו דוגמתו בשאר המועדים.

והדברים טעונים הסבר, שכן בידוע הוא שטעם מלות הסוכה הוא זכר לענני הכבוד, ומש"כ הטור בס' תרכ"ז על הכתוב (שם, מז-מג) בסוכות תשבו שבעת ימים וגו' למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל וגו', וכתב הטור: והסוכות שאמר הכתוב שאשיבנו בהם הם ענני כבוד שהקיפו בהם לכל יכה בהם שרב ושמח, ודוגמה לזה אינו לעשות סוכות כדי שנוכר נפלאותו ונוראותו. וא"כ התמיהה עולה וגיאה, שכן לכאורה הענני כבוד על כל מעלתם הרי הן רק פרט מכל גאולה בני"י ממצרים, ותמוה א"כ מדוע מבטאים אנו את הזכר לפרט זה בשמחה יתר על מה ששמחים אנו בפסח על עצם יציאת בני"י ממצרים.

אכן הנה כתב הרמח"ל בס' דרך ה' (ח"ד פ"ח) וז"ל: "כי הנה ענני הכבוד שהקיף הקב"ה את ישראל מלבד תועלתם בשמחה שהיה לספק עליהם ולהגן בעדם עוד היתה תועלת גדולה נולדת מהם בדרכי הרוחניות, והוא כמו שעי" העננים ההם היו נמצאים ישראל מובדלים לבדם ונשואים מעל הארץ כן היה נמשך להם מלאכות האלה המושכות אותם לבדם נבלים מכל העמים ומונעים מן העולם הזה עצמו, ועליונים ממש על כל גויי הארץ וכו' ונמשכת תולדתו זאת לכל אחד מישראל לדור דורים וכו' ונמשך דבר זה בישראל בחג הסוכות ע"י הסוכה". עכ"ל.

דברי הרמח"ל שופכים לנו אור חדש על מהות הענני כבוד, בדמיון אי"ז רק הלכה גשמיית כפשוטו, אלא הרי זה הבדלה רוחנית להיות עם ישראל נבחר ומובדל מכל העמים, עם אשר בניו הם בניו של מלך מלכי המלכים.

ומעתה מובן היטב ענין השמחה המיוחדת בסוכות, שכן פשוט הדבר שהיחיתו בני מלכים המרוממים מכל האומות זהו סיבה

סוכות שנפלו ונשברו ביו"ט מהרוחות - אם מותר לתקן ביו"ט ע"י נכרי

והזיק, הרי"ז חשיב מזיק ברוח מצויה, כיון דרוח זה שכיח אחת לכמה שנים ע"ש.

גדר סוכה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה

(ו) וראה כן בהאלף לך שלמה סימן שע"ח שכתב, דא"צ לעשות סוכה חזקה שתעמוד יותר מרוח מצויה בארץ. דאיתא בסוכה דף כ"ג א', העושה סוכתו בראש העגלה או בראש הספינה כשרה וכו', וכתב רש"י, בראש הספינה שהוא מקום גבוה של ספינה וכו', והרוח שולטת שם ועוקרתה כשרה, דדירת עראי סי' בה, והביא מהגמ' שהעושה סוכתו בראש הספינה ר"ג פוסל ור"ע מכשיר, מעשה ברבן גמליאל ור"ע שהיו באין בספינה, עמד ר"ע ועשה סוכה בראש הספינה, למחר נשבה רוח ועקרתה, אמר לו רבן גמליאל עקיבא היכן סוכתך וכו', ומבאר הגמ' דנחלקו ר"ג ור"ע אם הסוכה יכולה לעמוד ברוח מצויה דיבשה ואינה יכולה לעמוד ברוח מצויה דים, ר"ג סבר דבעינן סוכה הראויה לשבעה, ור"ע סבר דלא בעינן סוכה הראויה לשבעה, ולכן הוא מכשיר סוכה שעשה בראש הספינה, וכו', וביאר שם שיטת ר"ע, דהסוכה פסולה דוקא אם הסוכה אינה ראויה לשבעה מחמת עצמה, אבל אם רק דבר אחר גרם לה שהרוח הפילה, עדיין נחשבת ראויה לשבעה וכו' ע"ש.

והיינו שהדין שצריך שהסוכה תהיה עמידה ברוח מצויה הוא משום שבלי זה אינו נחשב כסוכה כלל, ואם אינה יכולה לעמוד ברוח מצויה של היבשה פסולה, אי"ז נחשב גם דירת ארעי כמש"כ לעיל, וראה במ"ב סימן תרכ"ו ס"ק י"ב, שכתב, דאפילו דירת ארעי לא היא, ומש"כ בסוכה (כ"ג א') שסוכה שאינה ראויה לשבת בה שבעה ימים אינה נחשבת סוכה, והסוכה הזו אינה יכולה לעמוד שבעה ימים, וע"ז ביאר בהאלף שלמה שהסוכה כזו אינה יכולה לעמוד בגלל שתבוא רוח שאינה מצויה, שעדיין להשתנות שתבוא אחר"כ, ונראה שא"צ שהסוכה תוכל לעמוד בפועל שבעה ימים ברוח, אלא שיעור עמידת הסוכה שתחשב סוכה הוא בכדי שתעמוד ברוח מצויה דיבשה, אבל בלי זה אינה נחשב אפילו סוכת ארעי, אבל אם יש לה שיעור זה דסוכה הרי היא סוכה כשרה, וא"צ שבפועל תעמוד הסוכה שבעה ימים.

יסוד הדין שהסוכה צריכה לעמוד ברוח מצויה

(ז) וראה בעמק ברכה סוכה סימן י"ט שכתב שהדין שהסוכה צריכה לעמוד ברוח מצויה, היא דין בחזק הסוכה, שזה השיעור כמה צריך להיות חזק הסוכה, ובלי זה אינו נחשב כסוכה, אבל אין דין שצריך שהסוכה תוכל לעמוד שבעה ימים, ולא תפול ע"י רוח חזקה, ובמדינת שיש שם בזמן הזה רוחות חזקות מאוד, אפשר שהסוכה תהיה כשרה, וצריך לעשות סוכה רק שתוכל לעמוד ברוח מצויה, וזה חשוב ברוח שאינה מצויה, וראה בשו"ע סימן תרכ"ח סעיף ב', שצריך שהסוכה תוכל לעמוד ברוח מצויה דיבשה, אפילו אם הם נמצאים בים ואין הסוכה יכולה לעמוד ברוח המצויה של הים. וראה במ"ב שם ס"ק י', ובס"ק י"ב כתב דבלי זה הוא אפילו לא דירת ארעי, [שאי"ז נחשב כמחיצה] אבל עם עושה סוכה בים שאינה יכולה לעמוד בים רק ביבשה, ועכשיו הוא נמצא בים והסוכה לא עומדת שם, כתב בשו"ע שם בסעיף ד' דכשרה, כמש"כ במסכת סוכה דף כ"ג ב', וביאר במ"ב ס"ק י"ד דעל כל פנים מכלל דירת ארעי לא נפקא אפילו בשעה שהולכת על הים.

(ח) ויש לבאר הרי בפועל הסוכה תיפול שאינה יכולה לעמוד ברוח הזה, וכמעשה דר"ע שם שאמר לו ר"ג לר"ע היכן סוכתך, שהסוכה נפלה לים ברוח, ואעפ"כ סובר ר"ע שדין שהסוכה יכולה לעמוד ברוח של היבשה, והלכה כר"ע. והיינו דסובר ר"ע שא"צ שבפועל לא תיפול הסוכה מהרוח, כי עכשיו הסוכה עומדת וכשירה, אלא שצריך שיהיה הסוכה נחשבת עכשיו לפחות דירת ארעי, שיהיה לזה שם דירה, מצד דין דירת ארעי, ואם אינה עומדת ברוח מצויה ביבשה אינה נחשבת עכשיו דירת ארעי, שבמקום ששיכח רוחות קשות ויעשה שם את הסוכה ותוכל לעמוד ברוח מצויה, אף שאינה עומדת ברוח שאינה

בסכך. ועיין בש"ש פרק כ"ד הערה קכ"ו דרצה לחדש דאף דמותר להוסיף על אהל בשבת וי"ט כאן אסור להוסיף סכך על סוכה, וכן בעירוב, והתירו תוספת רק לצורכו וכו', ושוב חזר בו שם].

אבל בכה"ח ס"ק ה' חולק ע"ז, וכתב דקשה להתיר לומר לעכו"ם לעשותו ע"ש. והמ"ב בסימן תרכ"ו ס"ק כ' הביא מהפרמ"ג שהסתפק אם מותר לומר לנכרי שישכר לו סוכה ביו"ט באין לו אחרת, [והפסק הוא אם זה נחשב שעושה אהל ארעי שאסור מדרבנן, או שזה חשיב אהל קבע שאסור מן התורה וכו' ע"ש], וסיים חלילה לי להורות היתר וצ"ע, וצ"ב סתירת המ"ב בזה. ואפשר דיש לחלק, דמש"כ כאן דאסור לומר לנכרי הוא כשלא עשה כלל סוכה קודם, אבל כשעשה סוכה בערב חג ונפל הסכך, אפשר שיש כאן היתר של מכשירי שא"א לעשות מערב יו"ט, ולכן הקיל ע"י נכרי. והנה יש כמה מקומות שהפרמ"ג כתב להיתר, עיין בסימן תרל"ב בט"ז ס"ק ג', וכן בסימן תרל"ח בא"א כתב פשוט להיתר, דהוי מכשירי אוכנ"פ, וכן בפתיחה להלכות יו"ט פ"ג אות ג' מצדד להיתר למעשה, וכ"כ בשו"ת מגידות לפרמ"ג סימן ק"ט להיתר ע"ש, ראה לקמן בס"ק ט, וביו"ט בלבד (לא בשבת) יש גם היתר של אוכל נפש.

ונראה דיחשוב כשמוסיף הסכך שהוא שם את הסכך רק לאותו היום עד מוצאי החג, כדי שלא יחשב הסוכה כאהל קבע, ובזה יש להקל יותר להניח סכך, שאינו קבוע. וסומכים בזה על דעת ה"ט בסימן ש"ז ס"ק א' דהכל תלוי בדעת הקושר, וכן נראה בפרמ"ג ורע"א ע"ש, ובישנות יעקב חולק ע"ז ע"ש, וכן הבה"ל שם ד"ה הקושר חולק ע"ז וסובר שאין תלוי במחשבת האדם [רק אם דרך העולם לקשור לזמן מועט, וצ"ב בסוכה, וראה בשעה"צ סימן שט"ו ס"ק ו' וס"ק י"א, דרק אהל העשוי לעמוד כמה ימים נחשב קבוע, ובמ"ב ס"ק ל"ב, וכן כתב בבאיורה"ל שם ד"ה כל, דרק אם עומד לכמה ימים נחשב קבוע ע"ש], עכ"פ אפשר את זה להיתר ע"י נכרי. וראה עוד לקמן בס"ק י"א-י"ב.

שבות דשבות במקום מצוה

(ג) ולענין היתר שבות דשבות לצורך מצוה, עיין במ"ב סימן ש"ה ס"ק כ"ה, דמטעם שבות דשבות אין מתירים רק בצורך גדול או לדבר מצוה גמורה, כגון שהוא צריך את המשקה לקידוש, או להביא תבשיל חם שהוכן לסעודת שבת, וע"ש במ"ב ס"ק ס"ב שהביא גדר אחר מה נחשב צורך, וצ"ב, ואולי בס"ק ס"ב כתב רק לענין שלא למחות ביד המקלים, ודו"ק. וראה בשעה"צ סימן רע"ו ס"ק כ"ז שמשמע שכל צרכי הסעודה נחשבים לצורך המצוה, וראה מש"כ בקונטרס אמירה לנכרי פרק ה' גדר צורך גדול.

(ד) ועיין בשעה"צ סימן תרל"ח ס"ק ה', דמותר להניח צורת הפתח במשיל עירוב ע"י עכו"ם בשבת וי"ט, אם שכח לעשות קודם יו"ט, דהוי שבות דשבות במקום מצוה, ומשמע דבמלאכה דאורייתא אסור גם ע"י עכו"ם לצורך יו"ט, ובסימן רע"ו ס"ק כ"ה כתב המ"ב שהאיסור דאורייתא אין להתיר אלא במצוה דרבים.

האם יצאו ידי חובת המצוה בסוכה שנפלה ברוח מצויה

(ה) ויש ששאלו האם אלו שאכלו בסוכה קודם שנפלה יצאו ידי חובת המצוה בסוכה כזו שנפלה ברוח מצויה, כיון שעשו את הסוכה באופן שלא יכולה לעמוד ברוח שאינה מצויה, וכיון שיוצאים מראש ע"י מומחים שיבוא רוח חזקה בחג הסוכות, אולי זה נחשב כעת כרוח מצויה שפוסלת את הסוכה, כמבואר בסימן תרכ"ח סעיף ב' ע"ש. ויש לדון אם שיוצאים ע"י מומחים שיבוא רוח חזק כזה בחג, אם זה נחשב עכשיו כרוח מצויה, או סו"ס אין זה רוח מצויה באופן כללי. וגם אפשר שאין סומכים לגמרי על החזאים של הרוחות, אבל לרוב בזמנינו הם יודעים די טוב בערך מה יהיה מזג האויר, [אפילו אם טועים בשעות או ביום], אף שהם טועים קצת אבל לא בשבוע שלם. וראה מש"כ בשו"ת שערי שלמה חו"מ ח"ב סימן פ"ט שרוח שאינה מצויה שמגייעה אחת לכמה שנים, והרוח הפיל דבר שהניח בגלל להרבה שנים

(א) נשאלתי שירדו גשמים בחג הסוכות, והיו רוחות חזקות שאין מצויות כ"כ בסוכות, אבל השנה היה ידוע מראש שיבואו רוחות וגשמים בתחילת החג, כפי שהודיעו חזאי מזג האויר, והרוחות הפילו הרבה סוכות. והוא צריך לאכול בו כזית ראשון, וכן סעודת יו"ט, ויש בזה מניעת שמחת יו"ט. והנה באמצע החורף אולי שכיח רוחות אבל לא בזמן סוכות, ויש כאלו שנפל הסכך מהסוכה ביום הראשון של חג, ושאלו אם מותר להחזיר את הסכך או חלק מהסכך, בשבת או ביו"ט ע"י נכרי דהרי אסור לומר לנכרי לעשות מלאכה דאורייתא אפילו לצורך מצוה.

וראה ברמ"א סימן רע"ו סעיף ב' שהביא שיטת העיטור, דמותר לומר לאינו יהודי להדליק לו נר לסעודת שבת, משום דסבירא ליה דמותר אמירה לנכרי לאינו יהודי אפילו במלאכה גמורה במקום מצוה, שעל פי זה נהגו רבים להקל בדבר לצוות לאינו יהודי להדליק נרות לצורך סעודה, בפרט בסעודת חתונה או מילה, ואין מוחה בידם, ויש להחמיר במקום שאין צורך גדול דהא רוב הפוסקים חולקים על סברא זו, ועיין לקמן סימן ש"ז סעיף ה', ושם כתב הרמ"א לענין מלאכה שאסור לעשותו רק משום שבות, מותר לישראל לומר לאינו יהודי לעשותו בשבת, והוא שיהיה שם מקצת חולי או יהיה צריך לדבר הרבה, או מפני מצוה וכו', ולקמן בסימן תקפ"ו פסק להתיר, ועיין לעיל בסימן רע"ו סעיף ב' דיש מקילים אפילו במלאכה דאורייתא, וכתב במ"ב שם ס"ק כ"ה, מיהו כבר כתב הרמ"א לעיל דיש להחמיר בזה, וכן עיקר, כי דעתו ה' היא יחידאה, והרי"ף והרא"ש ועוד כמה גדולי הראשונים חולקים עליה וכו', ע"ש, ובמ"ב ס"ק י"ט כתב, שדבר שאיסורו מן התורה אסור ע"י אינו יהודי אפילו לדבר מצוה, וכו', וע"כ אסור לומר לאינו יהודי להדליק נר כדי ללמוד ולהתפלל. וראה מש"כ בזה בקונטרס אמירה לנכרי.

ובמקום צער או צורך גדול, ראה במ"ב סימן רע"ו ס"ק כ"ד שהשלה"ה החמיר בדבר אף לצורך גדול וכו', ע"ש בשם הפרמ"ג. ובסימן ש"ו ס"ק מ"ז לגבי היתר קניין בית באר"י מנכרי, כתב המ"ב דזה עדיף ומותר. וכתב דלפ"ז אסור לומר לאינו יהודי בשבת לכתוב מכתב אפילו לצורך מצוה, אם לא שהוא גם צורך גדול, אפשר דיש להקל וכו'. ועיין לעיל בסימן רע"ו סעיף ב' בהג"ה [ששם הגדיל לצורך גדול, והמ"ב הביא שהשלה"ה החמיר אף לצורך גדול ע"ש, וראה לקמן בס"ק ט]. וביארנו בקונטרס אמירה לנכרי.

לומר לנכרי לבנות סוכה בשבת וביו"ט

(ב) ועיין במ"ב סימן תרל"ז ס"ק א' שכתב בשם השו"מ, שאם נפלה סוכתו ביו"ט ואפילו אם הרוח הפילה מהסוכה רק מקצת מן הסכך לבד, אין להוסיף ביו"ט בעצמו [ע"י ישראל], וכתב שם, ומותר להקימה ע"י עכו"ם, אפילו נפל הסכך כולו ג"כ יש להתיר,

[ואם נפל חלק מהסכך ונשאר טפח, כיון שמותר להוסיף על מחיצה המתרת שיש בה טפח, כמבואר בעירובין (ק"ב, א') שיש כמה סוגים של תוספת המותרת, וראה בשו"ע סימן שט"ו סעיף ב', ובמ"ב ס"ק י"ד דמותר להוסיף עליו, וכ"כ שם בס"ק ט"ו, דזה רק מוסיף על אהל ארעי, וע"ש בס"ק ט"ז, ויש בזה כמה גדרים בהיתר תוספת לאהל ארעי. ואם יש טפח סכך יכול להוסיף עליו, דהוי תוספת סכך על אהל, דמבואר בשו"ע שם, דמחצלת שהיתה פרוסה טפח, מותר לפרוס שאר המחצלת בשבת, וראה בחזו"א סימן נב ס"ק ח' דה"ש וע"כ, דנראה דאם היה דעתו מאתמול לומר מותר ע"ש. ולפ"ז אם נפל חלק מהסכך ונשאר סכך טפח, אפשר להביא סכך אחר [שאינו מוקצה] ולהניח עליו. [אבל הסכך שנפל אי אפשר להחזיר שהוא מוקצה, ראה לקמן בס"ק י', וראה במ"ב סימן תרל"ז ס"ק א' שאסור להחזיר אפילו חלק מהסכך ע"ש]. ועיין במ"ב שאסור להוסיף בסכך, ועיין בשעה"צ ס"ק ג' שהביא מתשובות שו"מ שלא הותר להוסיף על טפח אוהל ארעי, אלא במחיצות ולא בסכך, אבל הפרמ"ג בא"א בסימן שט"ו ס"ק א' לא חילק בזה, והתיר להוסיף גם

חג הסוכות

ושמחת בחגך (דברים ט"ז, י"ד) "בחגך" דהיינו, בעבור ובשביל חגך. על האדם לכוון שתהא שמחתו לכבוד ה', אשר ציוונו לשמוח בחג, ולא להנאת גופו. (חיד"א)

* * *

ההדס מורה על אלה שיש בהם ריח ואין בהם טעם. והנה, ההדסים רומזים על האבות, וכמו שאמרו

חז"ל: אין הדסים אלא צדיקים. זהו הכח שנטעו האבות בנפשות ישראל, שאפילו אותם שאינם בני תורה, יש בהם ריח מצד האבות. (שפת אמת)

* * *

מפני מה במשך כל ימי החג נאגדת הערבה באגודה עם שאר המינים, ואילו בהושענא רבה נפרדת הערבה משאר חברותיה וניטלת בפני עצמה. היה מי שפירש בדרך רמז ומוסר: אחר שנוכחה הערבה בעצמה שאין בה לא טעם ולא ריח ונתבטלה עם המינים האחרים, על ידי זה קיבלה חשיבות, עד כי ניטלת אף לעצמה... (שם משמואל)

* * *

"פרי עץ הדר" סופי תיבות "יצר". כי סגולתו של האתרוג כנגד היצר הרע. (פרדס יוסף)

* * *

"ענין ז' ימי החג, כנגד הע' שרים. ובכל יום נושעים מיד שר אחד, שהוא עשרה, וגולים ליד אחר. וכן בכל יום ניצולים מיד זה, וגופלים ביד אחר. "ויום

השביעי ניצולו מיד כולם, ולכן הוא יום הושענא רבה" (האריז"ל)

* * *

הלולב, האתרוג, שלושת ענפי הדס ושתי ערבות - עולה מניינם לשבעה כנגד שבעה רקיעים. ונוהגים לעשות שלוש אגודות כנגד שלוש האבות. "לולב" בגימטריא ס"ח, וביחד עם שלוש האגודות ע"א, כנגד ע"א הסנהדרין. (מטה משה)

ק"ז). והוסיף וכתב הרמב"ן, כי מכלל השמחה שנצטוונו עליה ברגלים הוא ה"שיר", וכמו ששינוי שיקר שירה מן התורה היא, שנאמר (דברים כ"ח, מ"ז) "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב" (ערכין י"א). ולפי זה יש לפרש ולומר, שמצות "ושמחתם" שנאמרה במצות "ולקחתם

מזן המשגיח מפניב' היה אומר: לא די במסורת אבותינו "כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים". כי שהדברים יתיישבו בלבו, צריך האדם מישראל להכנס בעצמו אל הסוכה, לשבת בה, לאכול ולשתות בה וללון בה שבעה ימים ושבעה לילות, ולהתבונן היטב בהשגחת השי"ת.

* * *

שיעור סוכה כשרה - ז' על ז' טפחים בגובה י' טפחים. מ"טפח י', הרי לנו ת"צ, כמנין "תמים". לרמז מה שנאמר "תמים תהיה עם ה' אלוהיך" (דברים י"ח, י"ג). (הגר"א)

* * *

מי שקונה לולב עם אתרוג זוכה לחיי העולם הזה ועולם הבא ובנים צדיקים שיש להם לב בתורה. (מהר"ל)

* * *

מזן בעל הקהילות יעקב היה אומר משמו של מזן בעל החזון איש: אף שכיום ניתן להשיג אתרוג בנקל, מכל מקום אתרוג שיהא שלם בהדרו הוא יקר המציאות. אך זאת לדעת, כי אם היתה המצוה ליטול אתרוג עם "בלעטל", כי אז לבטח היה קשה להשיג אתרוג עם "בלעטל"... הנה כי כן, כדי לקיים את המצוה בשלימותה, תמיד יהא על האדם להתייגע ולטרוח ולהוציא ממנו רב.

* * *

ולקחתם לכם ביום הראשון... ושמחתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים (ויקרא כ"ג, מו)

מה ענין "שמחה" אצל נטילת לולב. כתב הרמב"ן (ספר המצוות שורש א'), כי ה"הלל" של נטילת לולב הוא מדאורייתא, וראיה לדבר מדברי הגמרא: "אפשר ישראל שחטו את פסחיהן ונטלו לולביהן ולא אמרו שירה" (פסחים

שמיני עצרת ושמחת תורה

מפני מה לא נזכר "שמיני עצרת" בפרשת ראה, שבה הוזכרו מועדי השנה האחרים. מובא (טור, ריש הל' ר"ח), כי שלושת הרגלים הם כנגד שלושת האבות - אברהם יצחק ויעקב. ואילו שמיני עצרת, שהוא רגל בפני עצמו, הוא כנגד משה. לפיכך לא נכתב שמיני עצרת בפרשת ראה, כי אין זה נאה שיכתוב משה בעצמו את הרגל אשר הוא כנגדו.

(פרדס יוסף)

* * *

במוצאי שמחת תורה נכנסו פעם שני תלמידים אצל רבי יחזקאל אברמסקי. לשאלתו היכן התפללו בשמחת תורה השיבו: בבית כנסת פלוני, והוסיפו וסיפרו, כי כל שבע ההקפות ארכו שמונה דקות... שמע זאת רבי יחזקאל והשיב כנגדם: אני, אף אם ארצה, איני יכול להשתתף שם בהקפות. הלא שמונה דקות דרושות לי רק למחשבה שצריך אני להשקיע בהקפה אחת בלבד!...

* * *

כתב רבינו הגר"א: "כל הענינים שבחודש תשרי הם רמז לעתיד לבא... ואחר כך שמיני עצרת שיכלו הכופרים באלוקי אמת וישמחו ישראל לבדם"

* * *

כאשר נשאל רבי שמעון לנגבוט, חתן רבי יעקב שפירא מוולוז'ין, בעל "און יעקב", אודות המנהג לכרוע בשמחת תורה ב"עלינו לשבח", השיב, כי כן היה נהוג בתקופה שלימוד התורה שם היה במצבו הראוי. ובטעם הדבר אמר, שזהו משום שקרבנות של שמחת תורה דומים לשל יום הכיפורים - "פר אחד איל אחד".

* * *

מפני מה נקרא החג "שמחת תורה" ולא 'שמחה בתורה', והלא השמחה ביום זה היא שמחתו של האדם מישראל בתורה. אמרו משמו של בעל בית הלוי מברסקי: לא די בשמחתו של האדם בתורה. צריך גם שהתורה תשמח בו.

לכם" מכוונת לענין חיוב אמירת "הלל", הנלווה אל מצות נטילת הלולב. (מרן הגרי"ז)

* * *

"והיית אך שמח". "אך" למעט אומות העולם, אשר אין שמחת החג נחלתם, אלא נחלת ישראל בלבד. "ובשמחתו לא יתערב זר".

(שפת אמת)

פרשת השבוע

לשמוע על הקיים שישאר כמות שהוא, ולכן הוא סוגר המקום ושימורו מבחור שלא יכנס בו אדם להזיק ולהפסיד. לעומת זאת, הנוצר הוא בקום ועשה, לטפח ולשפר יותר משהיה.

משה רבינו משבח את שבט לוי בשתי מעלות - "שמרו ו"ניצורו": "כי שמרו אמרתך" -שלא לעבור על "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", שלא השתתפו בעוון העגל. "ובריתך יניצורו" - שגם דאגו לחזק את הברית של בני ישראל עם הקב"ה, על ידי שלימדו את העם - "יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל".

האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע... יורו משפטיך ליעקב (ל"ג, ט'-י')

מכאן רמז למאמר המשנה באבות "הוי גולה למקום תורה". כי רק באופן שנוטש את ביתו לבלתי ראות את אביו ואמו, עד שניתן לומר עליו "זאת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע", יכול הולמד לעלות ולשגשג בתורה עד שיצא להוראה בבחינת "יורו משפטיך ליעקב". (רבי חיים מוולוז'ין)

הגויים המבקשים להתייחד, ובודדים מישראל המבקשים להשתמד ר"ל. (רבי עקיבא איגר)

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל (ל"ג, ד'-ה')

שלושה סוגי שלטון ישנם, א) שלטון יחיד של מלך או קיסר. ב) שלטון של נבחרים העם. ג) שלטון העם שהכל שווים בו. באה הכתוב ואומר כי תורתנו הקדושה אשר צוה לנו משה, "מורשה" היא, מורשת עולם, אשר חוקיה ומשפטיה לא ישתנו תחת איזה שלטון שיהיה. הן בשיטת ממשל של "ויהי בישרון מלך", היינו שלטון יחיד הן "בהתאסף ראשי עם", בעת שלטון נבחרים העם, והן "יחד שבטי ישראל", כלומר, שלטון העם.

(רבי יהושע ליב דיסקין)

כי שמרו אמרתך ובריתך יניצורו (לג, ט) מה בין "שמרו" ל"ניצורו".

ביאר רבי יחזקאל אברמסקי (מובא ב"חזון יחזקאל על התורה"): השומר - תפקידו

וזאת הברכה אשר... את בני ישראל לפני מותו (י"ג, א')

הגאון החתם סופר אמר לפני מותו, בביאור הלשון "לפני מותו", כי המקרא מוסיף בדבריו טעם שלא ברך משה כל אחד מן ישראל בפני עצמו. יען שהיה זה "לפני מותו", וכפירוש רש"י "בסמוך למיתתו", ולא היה זמן לברכם בפרטות. לכך ברכם בכללות לכל שבט שבט.

ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו (י"ג, ב') **מכאן** אתה למד היאך באנו לכלל מצב זה, שמחד גיסא באים נכרים ומתגזרים ונכנסים תחת כנפי השכינה, ומאידך גיסא קורה שאחידים מבני ישראל נושרים וממירים דתם ר"ל. שכן מכאן דרשו חז"ל שבעת מתן תורה חזר הקב"ה על כל אומה ולשון וביקש לתת להם את התורה ולא קיבלו. ומכיון שהיו אז בתוכם יחידים שכן רצו לקבלה, אך משום שנייראו מאנשי אומתם שתקו, וכן להיפר דואי נמצאו מבני ישראל איזה יחידים שמיאנו לקבל התורה, אלא שמבושה או מיראה נצטרפו אף הם לאמירת "נעשה ונשמע", לפיכך עד היום הזה מוצאים אנו יחידים מן

מעניינא דיומא המשך מעמוד 1

שכל מהותו כאמור הוא הדלות ישראל מאלוה"ע דוקא כחג זה הקריבו פרים כנגד אלוה"ע דבר אשר לא מצאו נשאר המועדים.

אכן כבר כתב נשפת אמת (ומאמרי סוכות, תרס"ז) ליישב הדברים לדרכה, דוקא צויות שישאל נדלים מכל האומות אז צווחם להשפיע זכות על כל העולם. ומצאו כך אצל אלע"ה שציקש לקרב את כל העולם אל הקב"ה, ואל"ה הקב"ה: "כן כך", אדרבה, כשתהא נדל בפני עמלמ על ידי זה יתקיים "ונברכו כך כל משפחות האדמה". וכן מצאו צביהמ"ק, שאלשך היו ישראל נדלים מן האומות אזי האיר לכל העולם. ולכן דוקא בסוכות שמהותו לציון על היותנו נבחרים אז אפשר להשפיע זכות לכל אומות העולם.

ואחר ששמחים כחג הסוכות על היותנו עם נבחר ונדל אזי אפשר לשאול ולשמוח בתורה בשמ"ע, וכמו שאומרים בתפילת המועדים: "אלהה צהרתנו מכל העמים" ולאחמ"כ "וקדשתנו במזוהר".

מורנו המרא דאתרא שליט"א

מצויה, ואח"כ תיפול הסוכה מהרוח, אבל כל זמן שהסוכה עומדת היא כשירה, שהסוכה חשיב כדירת ארעי.

ונראה שא"צ שבפועל תוכל הסוכה לעמוד כאן שבעה ימים, אלא שבעה ימים זה שיעור של דירת ארעי שתוכל הסוכה לעמוד ברוח מצויה ביבשה, ובלי זה אין לה שם סוכה, וראה בטור ושו"ע סימן תרכ"ח סעיף ב', לגבי דפנות הסוכה, דאם אין הדפנות יכולות לעמוד ברוח מצויה פסולה, דאפילו דירת ארעי אינה ע"ש. [וראה בסימן תר"ל סעיף י' שצריך שהדפנות יהיו חזקים שלא תהא הרוח מצויה מנידה אותם תמיד וכו', וראה במ"ב שם ס"ק מ"ח דאם הרוח מנידה אותם אפילו אין בכח הרוח להפיל אותם לגמרי, רק שעל ידי הרוח הולך המחיצה ובא, קימא לן דשוב לא חשיבה מחיצה, וכו' ע"ש, וראה בשעה"צ ס"ק מ"ה, וראה עוד בס"ק נ"א, וראה בספר קהלת יעקב (להנתיבות) על סוכה, שביאר כן בסוגיא דסוכה ע"ש, והחזו"א בסימן נ"ב ס"ק י"ד מפסק בזה ע"ש].

גדר איסור בונה של סוכה

ט ויש לבאר איסור הקמת הסוכה, ואיסור להניח הסכך בשבת ויו"ט. ונחלקו הפוסקים אם יש גדר אסור בונה של סוכה מן התורה בעשיית סוכה בשבת ויו"ט, [דאחל ארעי אסור לעשות מדרבנן, הן לבנות והן לסתור אהל ארעי, ראה בשו"ע סימן שט"ו סעיף א', וע"ש במ"ב ס"ק א'], כיון שהסוכה אינה חשיב בנין קבוע, שבונים אותה רק לשבעה שמונה ימים של החג, ועומדת אח"כ לסתירה, דהפרמ"ג בא"א סימן שט"ו ס"ק א' כתב שיש בזה חשש איסור בונה מן התורה, וסובר הפרמ"ג דבהנחת סכך לבד יש חשש איסור תורה, וכ"כ בתפארת ישראל בפתיחה לסדר מועד, שכל אוהל שמעמידים לשבעה או לשמונה ימים הוא אהל קבוע ואסור מן התורה, וכן נוטה רע"א בהשגה על הביכורי יעקב בסימן תרכ"ו ס"ק י"א, ע"ש בתוספת ביכורים, וי"א דמשום המצוה של סוכה, נחשבת הסוכה כאהל קבוע.

אמנם לגבי חיוב מזוזה בסוכה, עיין במסכת יומא (י, ע"ב) דרבנן סוברים דסוכה החג פטור ממזוזה שהיא דירת ארעי, ולא כר"י שסובר שזה דירת קבע, וכ"כ בטור ושו"ע יור"ד סימן רפ"ד סעיף י"א, וכן נראה במ"ב סוף סימן תרכ"ו, אפילו עשויה להתקיים בחזק וכו'. אמנם, יש אופנים שהסוכה נחשבת כדירת קבע, אם משתמש בזה כל השנה, אך אין מברכים על המזוזה, ואכמ"ל. [ולגבי הוספת סכך כשכבר היה מכוסה בטפח של סכך וכו', ראה מש"כ שם בס"ק כ']. אבל בשו"ת עטרת חכמים סימן נ' לר"ב פרנקל צ"ל כתב, שאין בזה איסור תורה רק איסור דרבנן של עשיית אהל ארעי, ובשו"מ מהדורא ד' ח"ג סימן כ"ה נשאר בספק בנין ארעי להחמיר סכך דאורייתא או דרבנן, [וראה בש"ע סימן תרל"ז ס"ק ג' שהביא בשמו להחמיר]. והפרמ"ג בספרו שו"ת מגידות סימן ק"ט כתב שנפל הסוכה שבביתו ביום א' דסוכות לאחר האכילה, והיה לו צער, ובני הבית הביאו נכרי, וסידר הקנים והניח הסכך עליהם, ואני לא אמרתי דבר וכו', וכתב דאף דהו מלאכה דין תורה אהל ממש, מ"מ במקום צורך גדול, כי לא היה לי סוכה אחרת כי אם בדוחק גדול, וגם נתבטל ממש שמחת יו"ט, הרוצה להתיר לכתחילה בכהאי גוונא אין חטא בידו וכו'. אמנם בפרמ"ג סימן תרכ"א א"א ס"ק ח' כתב, לומר לענ"כ להניח סכך על הסוכה אי הוה איסור תורה, או דרבנן אהל ארעי וכו', אבל להורות היתר חלילה לי, וצ"ע בכל זה, והמ"ב בסימן תרכ"ו ס"ק ח' הביא את ספיקת הפרמ"ג, אם מותר לומר לנכרי שישכר לו סוכה ביו"ט, אם אין לו סוכה אחרת, משום שבות במקום מצוה, וסיים בפרמ"ג מ"מ להורות היתר חלילה לי, וצ"ע בכל זה.

אמנם אם אין לו סוכה אחרת לאכול בה, יש לדון בזה, משום שזה צורך אוכנ"פ ביו"ט, והוא צורך גדול, וצער, ומבטל שמחת יו"ט, ויש מקום להקל, ראה בפרמ"ג סימן תרפ"ו ס"ק ח' דמות, ובחכמת שלמה כתב שאם אין לו מקום לסוכה מותר לאכול בלי סוכה, ולא הוה מכשיר אוכנ"פ, וכ"כ בכה"ח סימן תרל"ז ס"ק ה', ואכמ"ל. וראה במ"ב סימן רע"ו ס"ק כ"ה דמות לומר לאינו יהודי לתקן את העירוב בשבת, כדי שלא יבואו רבים לידי מכשול ולסמוך בזה על בעל העיטור אפילו המלאכה דאורייתא, במקום מצוה דרבים ע"ש. וראה באג"מ אור"ח ח"ג סימן מ"ב שלצורך קריאת התורה ותפילה נחשב מצוה דרבים, וא"כ בסוכה דרבים יש מקום להקל ע"י נכרי, בצירוף כל הדברים שהבאנו.

מוקצה מחמת מצוה

י ואפשר שאסור לטלטל את הסכך שנפל משום שהסכך הוא מוקצה מחמת מצוה, מלבד איסור הנאה מעצי הסוכה ונוי הסוכה, יש איסור מוקצה מדרבנן, וכמו נוי סוכה דכתב הרמ"א בסימן תרל"ח סעיף ב' דביו"ט ושבת אסור לטלטל דמוקצים הם, וכתב במ"ב ס"ק ט"ו דאפילו לדעת המתירים לעיל בסימן תצ"ה מוקצה ביו"ט כמו בשבת,

המשך מעמוד 2

אבל במוקצה כזה לכו"ע אסור, דהוקצו למצות. אמנם ע"ש בבה"ל ד"ה ביו"ט דאם נפל הנוי סוכה על השולחן ואי אפשר לאכול, יש אומרים שיהיה מותר ביו"ט לטלטל המוקצה ולהסיר משום אוכל נפש, והפרמ"ג מסיק דאם אפשר ע"י טלטול מן הצד לנער השולחן וכדומה יעשה, ולא יטלטל בידים, ולענ"ד אם קסמי הסכך נושרים הרבה על השולחן, אפשר דמותר לטלטל אף בשבת להסיר את נמאס מזה, מידי דהוה הגרף של רעי. ויש לצרף את זה לגבי נכרי, וראה מש"כ בהלכות המועדים פ"ז ס"ק כ"ב-י", ובהערה 43 כתבנו לענין מוקצה מדעת ע"ש. וראה מש"כ שם בפ"ו ס"ק ע"ב לגבי מוקצה מחמת היסח הדעת, ובהלכות מוקצה מחמת גופו כעצים ואבנים, וכן מוקצה מחמת איסור. אמנם ע"י נכרי יש להתיר כמש"כ לעיל.

יא וראה מש"כ לעיל בס"ק ב', דנכון להניח הסכך רק לאותו יום שיהיה אהל ארעי, ונראה עוד, דטוב לומר לנכרי שיניח את הסכך ע"י שינוי, ראה במ"ב סימן ש"מ ס"ק ג' שהביא מהמג"א, שבמקום מצוה של טבילה אפשר להתיר ליטול הצפורנים ע"י נכרי בשינוי, הוי שבות דשבות במקום מצוה ע"ש, [נמשמע דגם במלאכה דאורייתא מותר, אמנם הפרמ"ג בסימן תרנ"ה א"א ס"ק א' הסתפק בזה, וראה במ"ב בסימן תקפ"ו בשעה"צ ס"ק ק"ב לענין תיקון שופר ע"י נכרי, דנראה להתיר בשינוי אפילו בדאורייתא, ע"ש. אמנם במ"ב סימן ש"ז ס"ק י"ט כתב להחמיר לומר לנכרי באיסור דאורייתא אפילו לדבר מצוה]. ועיין בבה"ל שם ד"ה כאן שזה מלאכה שא"צ לגופה שא"י כדי להתנאות רק לצורך טבילה [וא"כ זה דרבנן], ולאמרה ה"ה כאן. וראה בר"ן שבת דף ס"א בר"ף, שכתב שמלאכה בשינוי, קל משאר שבותים, אבל החזו"א בסימן נ"ו ס"ק ד' כתב שמלאכה בשינוי חמור משאר שבותים ע"ש, אבל כאן ע"י שינוי ע"י נכרי יש להקל, ויש כמה סוגים וגדרים של שינוי, וצריך שיהיה ניכר שעושה בדרך שינוי, וראה בש"ש פרק ל' הערה מ"ו בשם הגש"ז אוירבך צ"ל, דיש הסוברים דאם עושה כלאחר יד אפילו ע"י יהודי במלאכה דאורייתא, קל טפי משבות של אמירה לנכרי לעשות מלאכה כדרכה, דקשירה הוא איסור דאורייתא, וכו', וע"י נכרי חשיב שבות דשבות, ויש לצרפו כאן להתיר.

ובפרט דיש מתירים אמירה לנכרי, בדבר שנחלקו הפוסקים, ראה בתפארת ישראל בכלל שבת בדיני אמירה לנכרי בס"ק ז', דמות לומר לנכרי לעשות דבר שנחלקו הפוסקים ע"ש, וראה בטור בשם הסמ"ק וע"ש בב"י, ובשו"ע סימן ש"ד סעיף ז', ועיין במג"א ס"ק י"א, והביאו המ"ב בס"ק ל"ז. וראה עוד לגבי ספיקות בפמ"ג סימן תק"ז ובא"א ס"ק ט"ז, ובחזו"א כלאים סימן א' ס"ק א' ד"ה ואפשר, ובמ"ב סימן ש"ב ס"ק ו'. ויש שכתב דזה דוקא בהפסד מרובה, או שנחפז הרבה לצורך מצוה, ראה ביש"ש, והפרמ"ג בא"א ס"ק י"א כתב, שהיש"ש לא אסר אלא במקום שנפסקה ההלכה כדעת האוסרים וכו', וכאן לא ברור הכרעת הדין, והוא מחלוקת הפוסקים וגם נחפז ובהול הרבה, והוא גם לצורך מצוה, ויש לצרפו להקל.

אמירה לאמירה של הנכרי

יב עוד נראה דאם אפשר לומר לנכרי שיאמר לנכרי אחר שיניח את הסכך, יעשה כן, דדעת החות יאיר בסימן נ"ג להקל בזה, וכ"כ באמרי בינה הלכות שבת סימן י"ב ד"ה עוד, וראה בשו"ת ח"ס אור"ח סימן ר"ד, וחור"מ ח"ו סימן כ"ד, ובמ"ב סימן ש"ז ס"ק כ"ד הביא בזה מחלוקת הפוסקים, וכו', והביא מספר החיים דבמקום הפסד גדול יש לסמוך על המקילים, וציין לדבריו בס"ק י"א דשייך גם כאן, ושם כתב שהישראל לא ינהה ממנו עד אחר שבת, כדן אינו יהודי שעשה מלאכה לצורך ישראל ע"ש. אמנם כאן מייירי באמירה לאמירה, ונראה שהמ"ב מחמיר שלא להנות מהמלאכה בשבת, אמנם כאן עושה כן רק לצורך מצוה, אפשר שאין זה חשיב שנהנה ממנה, ראה מ"ב תקפ"ו ס"ק פ"ז. וע"ש במ"ב ס"ק כ"ב, דלמצוה לא חשיב הנאה, ואף שע"י עשיית סוכה הוא אוכל שם.

אמנם ראה בשו"ת ח"ס חו"מ סימן קפ"ה ד"ה אך, שגם המתירים אמירה לאמירה הוא רק באופן שהנכרי האחרון אינו יודע שעושה מלאכה עבור הישראל ע"ש, וכאן הרי יודע שעושה עבור ישראל, וראה בשו"ת מנח"י ח"ח סימן נ"ז דהוי שב ואל תעשה, ודן לצרף את זה, דין אמירה לאמירה, וכתב שיש להתיר, לגבי עשיית עירוב בשבת לצורך ע"י נכרים, שאם ע"י זה יהיה לו מניעת שמחת יו"ט אפשר להתיר אם יהיה לו מניעת שמחת יו"ט ע"ש. [וכ"ש בעשיית הסוכה עצמה].

יג וכשמיניח את הסכך ויש חשש שיעוף ברוח, יש לומר לנכרי להשיב את הסכך באופן המותר, ע"י עניבה או שזה רק מלאכה דרבנן, להניח ע"י דברים וכו"ב, ראה מש"כ לעיל משמירת שבת. ואם הנכרי יעשה קשר וכיו"ב מדעתו, יש להתיר.

להולדת הבן-הנכר-הנין

הרב **נחום אלישיב** ומש' חמיו הרב **אלימלך הורביץ** ומש' ומשפחת **רוזנברג** שיחי'

בהכנסו לנועם עול תו"מ

הרב **צבי ארלבוים** ומש' ובנם הבח' **יאיר** שיחי'

הרב **אברהם ולדשיין** ומש' ובנם הבח' **חיים מיכל** שיחי'

הרב **יעקב חיים זיסמן** ומש' ובנם הבח' **משה** שיחי'

הרב **יצחק זלצברג** ומש' ובנם הבח' **יעקב** שיחי'

הרב **אלון מאיר טיברגר** ומש' ובנם הבח' **נפתלי צבי** שיחי' העלילה לתורה בש"ק חה"מ בביהכ"נ "זכור לאברהם" תחילת התפילה בשעה 8:00 קידושא רבא בסוכה של ישיבת "כנסת יחזקאל"

הרב **ישראל יעקב יוזיק** ומש' ובנם הבח' **שמואל יחיאל** שיחי'

הרב **יהודה כץ** ומש' ובנם הבח' **שמואל אברהם** שיחי'

הרב **אריה קלברמן** ומש' ובנם הבח' **אביתר** שיחי'

באירוסי הבן

הרב **אריאל צביב** ומש' ובנם החתן **רפאל** שיחי'

הרב **מורכי קליינר** ומש' ובנם החתן **אברהם** שיחי'

באירוסי הבת

הרב **צבי הרבסט** ומש'

הרב **אליהו קסטנבוים** ומש'

קול התורה

הננו להודיע כי העלון הבא ייצא

אי"ה לפרשת נח

קבלת מודעות לעלון כל שבוע

עד יום רביעי בצהריים

בברכת חג שמח, המערכת

הרה"ג רבי יהודה לב מרובני ישי' באר ישראל ומח"ס לב המועדים

מקדימים קריאת המגילה לקריאת התורה (מהרי"ל עמוד קמז), הטעם שלא מקדימים את קריאת התורה שהיא תדיר בכל שבת למגילת קהלת כמו שמצאנו לגבי מגילת אסתר.

לפי שתדיר ושאינו תדיר אומרים כאשר שני הדברים חובה, וכאשר אחד מהדברים אינו חובה, אלא רק מנהג מקדימים את המנהג מפני חביבותו, ולכן במגילת אסתר שהיא חובה מקדימים קריאת התורה לקריאתה משא"כ מגילת קהלת שהיא חובה (הגרש"א שמירת שבת כחילכתו פרק נח הערה קו).

טעם אחר: היכן שהמגילה היא מעניין של קריאת היום קוראים אחר קריאת התורה, כמו מפסיר שהוא מעניין היום שתקנהו במקום קריאת התורה [כשגזרו שלא לקרוא בתורה] משא"כ כשענין המגילה אינו מעניין פרשת היום רק ענין בפני עצמו קוראים קודם קריאת התורה, להורות שהוא ענין בפני עצמו, וע"כ מגילת אסתר שהיא מעניינת דיומא קוראים אחר קריאת התורה, משא"כ מגילת קהלת ושאר מגילות (וילקט יוסף מונקטש שנה י תרסח סימן ה).

טעם אחר: יש לבאר על פי מה דמבאר באו"ח (סימן תל ח) שאין לברך על שאר מגילות לא על מקרא מגילה ולא על מקרא כתובים [וכן נוהגים בני ספרד] וע"כ אם יקרא את המגילות אחר קריאת התורה יהיה בזה ביזוי לכתובים לפי שברכו על התורה, ולא יברכו על הכתובים ויאמרו אינה חשובה לברך עליה ומשום כך קוראים קודם קריאת התורה, קודם שיברכו על התורה, ועל הנביאים, ואח"כ קריאת התורה, משא"כ מגילת אסתר שחייבים לברך עליה ג' ברכות (ש"ע תרצב א) שפיר קוראים אחר קריאת התורה (שם).

טעם אחר: לפי שמפסירים נבבאי לאחר קריאת התורה ואם יקרא את המגילה אחר הקריאה יראה הדבר כאילו יש ב' הפטרות ויבאו לברך על הנביא ז' ברכות כמו הפטרה, משא"כ קריאת מגילת אסתר שקוראים אחר קריאת התורה כיון שאין הפטרה בפורים אין חשש שיעטו (הגר"א קב ונקי א"ח סימן מח).

מגילת קהלת

מי חיבר את מגילת קהלת

ספר קהלת הוא אחד משלושת הספרים שכתב שלמה המלך ע"ה משלי, קהלת, ושיר השירים.

מי כתב את מגילת קהלת

ספרים אלו לא נכתבו על ידי שלמה המלך בעצמו כי אם על ידי חזקיה המלך וסייעתו (ב"ב טו, א) והסיבה לכך, לפי שהנביאים לא היו כותבים את ספריהן אלא לפני מותם (עיי' רש"י שם) ושלמה המלך נטרד ממלכותו בסוף ימיו על ידי אשמדאי מלך השדים ולכן כתבן חזקיה (מהרש"א שם).

קריאתה בשבת חול המועד סוכות

"ונוהגים לומר קהלת אחר תפלת שחרית בשבת שבחול המועד" (רמ"א תרסג ב).

והטעם: משום שכתוב בה (יא ב) "תן חלק לשבעה וגם לשמונה" ודרשו חז"ל (עירובין מ, ב) לשבעה אלו ימי החג וגם שמונה לרבות שמיני עצרת דהיינו לפי שהוא חג האסיף, וקוראים בכדי להזהיר על התרומות והמעשרות והנדרים שלא לעבור עליהם בכל האחר (מחזור ויטרי סימן שפ, המנהג, ד"מ תצ א).

טעם אחר: לפי שסוכות הוא זמן שמחה, וספר קהלת משבח ומזמר את הבריות שישמחו בחלקם ולא ירדפו אחר ריבוי ממון והנהנה ממה שיש לו מתנת אלקים היא (לבוש תרסג ב).

טעם אחר: לפי שימי סוכות הם ימי שמחה, ובמגילת קהלת כתוב דברי מוסר שיהיה שמחה הנכונה שמחה של מצווה כדכתיב (פרק ב) "ולשמחה מה זה עשה" (משנ"ב תצ ס"ק יז בשם המג"א תצ ח).

טעם אחר: זכר למקדש לקריאת המלך בהקהל לפי ששלמה המלך אמרה בחג ב"הקהל" כמו שכתוב (דברים לא יא - יב) "במועד שנת השמיטה בחג הסוכות... הקהל את העם" וכתב (מלכים א ח - א) "ויקהלו אל המלך שלמה בירח האיתנים בחג" [ירח האיתנים הוא חודש תשרי] ואז אמר אותה שלמה בהקהל עם כדי להוכיחם (אליה רבה תרסג ה, בשם אבודרהם קריאת המגילות במועדים, מטה משה תתקסו).

להולדת הבן
הרב יצחק הוניגסברג ומש'

להולדת הבן-הנכד
הרב יעקב קצבורג ומש'
וחמיו הרב נפתלי קרלברג ומש'

להולדת הבת
הרב נתנאל חיים דהרי ומש'

להולדת הבת-הנכדה
הרב שמעון הרסה ומש'
וחמיו הרב אלחנן אפללו ומש'

הרב משה טאפטל ומש'
וחמיו הרב יצחק זילברשטיין ומש'

הרב מאיר פריימן ומש'
וחמיו הרב אברהם פביאן ומש'

הוֹאֵל יָקִים לָנוּ

סוכה שבה יישבו ההורים עם ילדיהם
באווירה בשפיע ובשמחה רג אמריקאית.

אל השכחו:
כשרושמחים את שלו
הוא משמח את שלנו!

**הרום כעת סעודה
הג למשפחה בסך 300 ש"ח**

המתוך שלך - לחיים ארוכים!
909 0000

בנשיאות המרא דאתרא הגרש"ז גרוסמן שליט"א

יצחק מרדכי' ב"ר מנחם ב"ר

שנתתיקים איה ביום חמישי
ב"ד תשרי תשס"ו 16.10.25
באילוני עשרת הירדן
היהב ריבוי יחידה הנשיא 55 אילני
קהלת אורחים מורשת 2100

נמנה לראשונים משהחיים בשמחת
ואח"כ בשמחתם ישמח ללבנו גם וא

ישראל פרוש
והשפחה

שנתתיקים ב"ר ביום חמישי ב"ד אורחים
ב"ד תשרי תשס"ו 16.10.25
באילוני עשרת הירדן
היהב ריבוי יחידה הנשיא 55 אילני
קהלת אורחים מורשת 2100

הרב מאיר פרוש
הרב מנחם פרוש

לאחר ורשי חתונתם
לא נשלו חתונתם כולל
באילוני עשרת הירדן
היהב ריבוי יחידה הנשיא 55 אילני
קהלת אורחים מורשת 2100

לכולל בסגנון ישיבתי
לזמן חורף הבעל"ט
ניתן לקבל אברכים לכולל
לפרטים: 0504110101

לכולל סמוך לעיר
ניתן לקבל עוד אברכים
לזמן חורף הבעל"ט
מילגה גבוהה
לפרטים - 0527639849

ישיבה לצעירים "בני ראובן"

הננו להודיע כי בעז"ה יתקיים בהיכל ישיבתנו

זכר לשמחת בית השואבה

בליוי תזמורת וקול המון חוגג

ובהשתתפות רבני הישיבה

המעמד יתקיים במוצש"ק חוהמ"ס החל מהשעה
20:30 ברחוב המאירי 5 (עזרת נשים פתוחה)

מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו

בית הכנסת חניכי הישיבות היכל יצחק

בן עוזיאל 11

הננו להזמין את הציבור

הקפות שניות בליווי תזמורת

שיתקיימו א"ה בבית מדרשינו

במוצאי שמחת תורה בשעה 9:00

בית הכנסת המרכזי "זכור לאברהם"

הננו להודיע כי עם התקדש חג הסוכות ישא דברים

הגאון רבי ברוך מרדכי אטינגר שליט"א

ראש ישיבת "כנסת יחזקאל"

***

בליל ש"ק חוה"מ לפני תפילת מעריב ישא דברים

הרה"ג רבי יעקב אסטרייך שליט"א

מנהל רוחני ישיבת בית הלוי

***

הננו להודיע כי בליל הושענא רבא יתקיים א"ה

קריאת משנה תורה בשעה 8:00

אמירת ספר התהלים בציבור בשעה 10:00

ביהכ"נ "אחיעזר"

הננו להודיע ביום רביעי א' דחומ"ס

בשעה 12:00 יתקיים א"ה שיעור

מהגאון רבי ברוך נויבירט שליט"א

ראש ישיבות נתיבות אביעזר (וולפסון)

"ושמחתם לפני ה' שבעת ימים"

בעז"ה יתקיים בימי חוה"מ

תפילת שחרית וקריאת הלל בנעימה

כמנהג הישיבות הקדו'

בישיבת "כנסת יחזקאל" בשעה 8:00

ביום הושענא רבה המנין כותיקין 6:10

קופת העיר מתן בסתר

בנשיאות המרא דאתרא הגר"י גרוסמן שליט"א

ומשפך מצוות תפילין

בלב מלא שמחה נשגור ברכת טנא מלא ברכה לידידנו

הרה"ג רבי אברהם ולדשיין ומשפ' שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו

בהכנס הבן חיים מיכל נ"י לנועם עול תורה ומצוות

יהא רעווא מן שמיא שיעלה הנער במעלות התורה והיראה

ויזכו הוריו לרוות רוב נחת דקד' ממנו ומכל יו"ח

הקהילה התורנית אלעד

ברכת מזל טוב שלוחה למע"כ

הגאון רבי אברהם וידר שליט"א

מורה הוראה בד"צ אלעד

לרגל השמחה באירוסיה הבת תח"י עב"ג נ"י

יהא רעווא מן שמיא שיהיה הבית בנין עדי עד וירון רוב נחת
דקד' מכל יו"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שניתן למדוד מהעץ לשיעור אורך ההדס. ומש"כ החזו"א בתחילת דבריו יש לחשוב את העץ שלמטה מהתחתון כמגולה י"ל שמיירי כשכא
למדוד מצד "רוב" החיפוי בזה מדין רובו ככולו צריך שיהיה מציאות של חיפוי לכן למטה מהקן התחתון שאין חיפוי לא עולה לחשבון
הרוב למרות שלא נשר ובראש ההדס אף אם נשרו העלים שבראשו מ"מ כיון שהעץ מחופה ע"י הקן שמתחת ומחפה עד ראש העץ יש כאן
מציאות של חיפוי לכן נחשב כמכוסה וכמש"כ החזו"א "דלעולם העלין חופין לראש ההדס כדרך גידולן". ועכ"פ מוכח ג"כ דס"ל לחזו"א
דאורך ההדס נמדד מהעץ אף שמתחת לקן התחתון לא היה מחופה מעולם, דאם אינו עולה לחשבון כלל מה צ"ל שנחשב כמגולה בלא"ה
אינו בחשבון של הג' טפחים וע"כ צריך למדוד רוב מהג' טפחים של אורך ההדס, אלא מוכח דעולה מחשבון הג' טפחים וזה הרבונא שמחדש
החזו"א שלמרות שחלק זה מעולם לא היה מחופה מ"מ להכשיר מדין רוב צריך שרובו יהיה מחופה בפועל ולא רק שלא נשר שם העלים.

ומש"כ החזו"א "יש להסתפק בהני עוקצי העץ שמלמעלה ומלמטה אי נידונין למנין החסרין" י"ל דמסתפק על חלק העץ המגולה למעלה
ולמטה ושדנים לא לפי רוב חיפוי אלא לפי רוב קנין יש לדון אם נחשב כחסר קן או שמנין החסרין הוא רק כשחסר קנין באמצע ולא
כשחסר בראש וסוף ההדס. ומכריע דלמטה המקום שלא היה מחופה מעולם לא נחשב למנין החסרין כיון שלא היה מחופה מעולם אבל
בראש ההדס אף אם מחופה כיון שנשר שם קן עולה למנין החסרין. ומש"כ החזו"א "אבל כשנחתך בין הקנים הרי הוא כנטל קן וכ"ז אם
צריך להעץ להשלמת שיעור אורך ההדס" פי' אם נחתך ההדס לא אצל שורשו אלא בין הקנין אם צריך את חלק זה של העץ לצורך שיעור
ג' טפחים של ההדס נחשב למנין החסרין כיון שמקום זה היה מחופה וא"כ נחשב שחסר כאן קן משא"כ כשנחתך אצל שורשו שמעולם לא
היה מחופה לא נחשב למנין הקנין החסרין.

העולה מהג"ל דאין הכרח לומר דערה"ש והחזו"א נח' דאף לפי החזו"א מודדין אורך ההדס מהעץ מתחילת הענף ולא מהקן התחתון אלא
שחידש החזו"א דבמקום שבאים להכשיר מדין רוב קנין אם נצרך הענף לצורך שיעור הג' טפחים יש חילוק אם נחתך ההדס אצל שורשו
מקום שלא היה מחופה מעולם לא נחשב כנשר קן משא"כ כשנחתך בין הקנין כיון שמקום זה היה מחופה נחשב כנשר קן, ויתכן שאף
הערה"ש יודה לזה כיון שמקום זה היה מחופה אם נחתך בין הקנין נחשב כנשר קן א'.

ומ"מ לצורך ההידור לכתחילה שיהיה כולו עבות יתכן לחלק בין נחלק סמוך לשורשו לבין נחתך בין הקנין מקום שהיה מחופה. דבנחתך
סמוך לשורשו כיון שלא היה מחופה מעולם נחשב כולו עבות משא"כ בנחתך בין הקנין כיון שמקום זה היה מחופה לא נחשב כולו עבות,
וע"כ כשכא הדס לפנינו ואין יודעים אם נחתך סמוך לשורשו או בין הקנין אם רוצה להדר לכתחילה שיהיה כולו עבות צריך למדוד אורך
הג' טפחים מהקן התחתון ולא מהענף שתחתיו בסוף ההדס כיון שיתכן שמקום זה היה מחופה ונמצא שאין כולו עבות.

ובקובץ "מבית לוי" ח"ד (תשנ"ד) מדיני הדס" כ' ויש לחשוב מתחילת העץ בראשו והעלים הגבוהים מראשו אינם מצטרפים לשיעור וחלק
העץ שמתחת לעלים מצטרף לשיעור ג' טפחים אורך ההדס אבל אינו מצטרף לשיעור השילוש להחשב כמשולש כיון שאינו מחופה בעלים.

בס' ארבעת המינים למהר"ר (לגר"א עדס) עמ' קצ"ו כ' "התבאר שמצוה מן המובחר ליטול הדס שאורכו ג' טפחים אופן המדידה הוא
מהקן התחתון ולא מתחילת הענף וכמו"כ המדידה היא עד סוף העץ ולא עד סוף העלים ואם העץ מסתיים בקנה ידוק יש מחמירין שלא
לצרפו למנין הג' טפחים ויש מקילין. ובהע' ל"ב ביאר הטעם שמודדין מהקן התחתון "לפי שלכתחילה צריך שיהיו ג' טפחים מכוסים ראה
חזו"א ס' קמ"ו סק"ח. ואמר לי הגאון ר' רפאל רייכמן שליט"א שאף שלחשבון שיעור אורך ההדס מונין מהקן התחתון ולא מתחילת הענף
מ"מ לענין ג' טפחים שבתוכם ישנו רוב משולש מחשיבים גם את החלק התחתון של הענף". וע"ע בס' ארבעת המינים לגר"א וייספסי.

בני עליה

שמחים להודיע לכלל בחורי עירנו על

ישיבת 'גיבורי כח'

בבית המדרש 'אחיעזר' רבי יהודה

הנשיא 26

שחרית 'כותיקין'

סדר לימוד 45 דקות 'ליבו חפץ'

מלגה גבוהה לבחורי ישיבות גדולות

פרטים בטלפון: 054-8452645

ארוחת בוקר לאחר הסדר

ומשפך מצוות תפילין יתמשך עלי

בשבח והודאה להש"ת על כל הטוב אשר גמלנו

שהחיינו וקיימנו לזמן הזה מתכבדים אנו להזמין

לשמחת הבר מצוה של בנו היקר משה נ"

שתתקיים א"ה ביום ד' אור ל"כ תשרי באולם משכן

הכינוסים (חברון) רח' בן זכאי 79 בשעה 8:30 בערב

נשמח לראותכם משתתפים בשמחתנו

ובשמחתם ישמח לבנו גם אנו

יעקב חיים זיסמן ומש'

הזמנות פרטיות לא נשלחו!!

ביום שלישי כ"ט תשרי יתקיים א"ה בעירנו

מוקד מבחן 'ושונתם'

בביהכ"ס "עוד יוסף חי"
רח' ר' יהודה הנשיא 55

בין השעות 11:00-16:00
התחלת מבחן עד השעה 14:00

מלגה
ואה

כיבוד
קל

אין צורך להירשם
באים ונבחנים בכתב 50 דף גפ"ח
מאיזו מסכת שתבחרו

פרטים בטל': 02-5359220

זמני הלכה למעשה אופק אלעד					
בעריכת הרה"ג רא"י זילבר זצ"ל					
שקיעת החמה	סוזק"ש הגר"א	סוזק"ש מג"א	נה"ח הנראה	נה"ח מישורי	
6:18	9:32	8:48	6:46	6:38	א'סוכות
6:17	9:32	8:48	6:46	6:39	יום ד'
6:16	9:32	8:48	6:47	6:40	יום ה'
6:15	9:32	8:48	6:48	6:41	יום ו'
6:14	9:32	8:48	6:49	6:41	שחזה"מ
6:12	9:33	8:49	6:50	6:42	יום א'
6:11	9:33	8:49	6:50	6:43	הור"ר
6:10	9:33	8:49	6:51	6:43	ש"ת
6:09	9:33	8:49	6:51	6:44	יום ד'
6:08	9:34	8:49	6:52	6:45	יום ה'
6:06	9:34	8:50	6:53	6:46	יום ו'

שבת מברכין: ר"ח מרחשון בימים רביעי וחמישי
המולד: ליל רביעי 12:54 (8 חלקים)

6:05	9:34	8:50	6:54	6:46	בראשית
6:04	9:34	8:50	6:55	6:47	יום א'
6:03	9:35	8:51	6:55	6:48	יום ב'
6:02	9:35	8:51	6:56	6:49	יום ג'
6:01	9:35	8:51	6:57	6:49	יום ד'
6:00	9:36	8:51	6:58	6:50	יום ה'
5:59	9:36	8:52	6:59	6:51	יום ו'
5:58	9:36	8:52	7:00	6:52	נח

הרה"ג רבי יעקב הכהן פולק מורה הוראה בד"צ אלעד

בדין הדס משולש

א. שיהיה כל אורך ההדס משולש. וכל השו"ע סי' תרמ"ו ס"ה למצוה בעיניו כל שיעור אורך ההדס שיהא עבות. ולפ"ז אפילו אם נשר רק עלה א' א"י לכתחילה. [ובאמת אצל המוכרים הדס שהיה שווה 100 ש"ח בנפל עלה א' ירד מחירו ל-30 ש"ח].

אמנם בשו"ע הרב סי' תרמ"ו ס"ג כ' "ולכתחילה מצוה לחזור אחר הדס שכולו עבות דהיינו שכל הקנים של עלין היוצאין בכל אורך שיעורו שהוא שלשה טפחים... יש בכל קו וקו שלשה עלין ומ"מ אם אין כולו עבות כיון שרובו עבות דהיינו שרוב קנים של עלין היוצאין בתוך אורך שיעורו שהוא שלשה טפחים יש בכא"א מהם שלשה עלין הרי"ז כשר ומותר לברך עליו לכתחילה" משמע בדבריו שמדין רובו ככולו כשר לכתחילה ולכא"א זה לא כפשוטו השו"ע שצריך שכל אורך ההדס יהיה עבות. ויתכן לפי הגר"ז שודאי יש דין רובו ככולו אף לכתחילה אלא שלמצוה מן המובחר צריך שיהיה כולו. ועוד יתכן לומר שדקדק לכתוב ומותר לברך עליו לכתחילה היינו שלענין ברכה היו לכתחילה אבל מ"מ עדיף שיקח כולו משולש אולם בלא מציא יכול לכתחילה לברך. [ובנחל איתן כ' דבכל מקום שהזכיר רובו ככולו הוא רק בדיעבד ועיין בב"ח סי' תע"ב בענין שתיית רוב כוס וז"ל: דלא אמרינן רובו ככולו אלא לענין שיוצא ברובו אבל לכתחילה דאי צריך כולו ופשוט הוא. עכ"ל. ויל"ע האם זה דין בכל מקום שנאמר דין רובו ככולו].

ב. שיעור אורך ההדס. בשו"ע סי' תרנ"ט ס"א הביא ב' דעות דעה א' עשרה גודלים דעה ב' י"ב גודלים וכן הרמ"א וכן נוהגין לכתחילה. פי' שלכתחילה צריך שיהיה אורך ההדס י"ב גודלים. ובמידות של זמנינו לפי החזו"א י"ב גודלים הם 29 ס"מ [ו"א 30 ס"מ] וי' גודלים הם 24 ס"מ [ו"א 24.5]. ולפי הגר"ח נאה י"ב גודלים הם 24 ס"מ [ו"א 24.5] וי' גודלים הם 20 ס"מ. נמצא שלכתחילה צריך לפי החזו"א אורך 30 ס"מ ולפי הגר"ח לכתחילה אורך 24.5 ס"מ.

ג. כשיש ג' טפחים של קנים משולשים אולם אינם ברצף והיינו שבאמצע אורך ההדס אינו משולש אולם בצירוף כל ההדס יש ג' טפחים של קנים משולשים נח' הפ' בס' אשרי האיש פכ"ט ה"ו [ובחוט שני עמ' רפ"ח] כ' שלכתחילה צריך שיהיה שילוש ג' טפחים ברצף בלי צירוף. ובס' ארבעת המינים למהדרי (הגר"א עדס) מביא מהגר"ד סולבצ'יק שאמר בשם אביו הרב מבריסק שכשר למצוה מן המובחר אף על"י צירוף.

ד. בענין מידת ההדס נח' הפ' האם מודדים מהקו התחתון או מתחתית הענף. בערוך השולחן סי' תרנ"ט ס"א כ' "מידת אורך הלולב אינו דומה למידת אורכן של הדס וערבה דבהן מודדין מסוף העץ עד למעלה... ואין לתמוה על מה שמודדין מסופו ממש הא אין שם עליהם כלל דאי"ז תמיה דכיון דברוב ארכן יש עלין א"צ יותר והתורה אמרה עץ עבות בהדס הרי העיקר הוא העץ וממילא דמודדין כל העץ בכולו. ומפני טעם זה נראה דאין מודדין בלולב מן השדרה ולמעלה משום דמשם ואילך לאו עץ הוא אלא עלין ולכן גם בהדס וערבה אם העלין מתפשטין למעלה מן העץ מ"מ המדידה אינה אלא עד סוף העץ ולא בהעלין העולין על העץ" מבורא בערה"ש שהמדידה מתחילת הענף עד ראש הענף ולא מתחשבים בעלין קו לקולא (למטה) והן לחומרא (בראש ההדס).

אמנם בחזו"א אור"ח סי' קמ"ו סק"ח כ' "נראה דכשמודדין רוב החיפוי יש לחשוב את העץ שלמטה מהתחתון כמגולה אבל העץ שממעל הקו העליון כגון אם נשרו העלין שבראש העץ או שנקטם ראשו ועלתה בו תמרה כמכוסה דלעולם העלין חופין לראש ההדס כדרך גידולו. אמנם אם נשרו רוב העלין פוסלין אף אם הרוב חפוי או שאין תלוי כלל בחיפוי רוב אלא בקיום רוב הקנים, יש להסתפק בהני עוקצי העץ שמלמעלה ומלמטה אי נידונין למנין החסרין ומסתבר דהעץ שמלמעלה מהקו העליון בנקטם ראשו ועלתה בו תמרה נידון כניטל קו אחד אבל העץ שמלמטה מהקנים אם נחתך ההדס אצל שרשו ולא היו חופין אותו מעולם לא נחשב למנין הנושרין אבל כשנחתך בין הקנים הרי הוא כניטל קו וכו"ז אם צריך להעץ להשלמת שיעור אורך ההדס" מבורא בסו"ד

המשך בעמוד 7

ישיבת "כנסת יחזקאל"

הננו שמחים להודיע כי יערך מעמד לזכר **שמחת בית השואבה** בהיכל הישיבה, בהשתתפות **מורנו ראש הישיבה שליט"א ומורנו המרא דאתרא שליט"א** המעמד יתקיים אי"ה בהיכל הישיבה הק' ביום רביעי א' דחזה"מ בשעה 9:00 בערב - **עז"נ פתוחה**

בית הכנסת המרכזי "זכור לאברהם"

הננו להזמין את הציבור
הקפות שניות בליווי תזמורת
בהשתתפות
מורנו המרא דאתרא שליט"א
שיתקיימו אי"ה בבית מדרשינו
במוצאי שמחת תורה מיד לאחר מעריב

ישיבה לצעירים "עטרת שלמה"

הננו שמחים להודיע כי בס"ד יתקיים מעמד
שמחת בית השואבה
במוצאי ש"ק חזה"מ בהיכל הישיבה בשעה 9:00
עזרת נשים פתוחה

ביהכ"נ המרכזי "דרך החיים"

זמני חתפילות לחול חמועד

שחרית..... נץ, 7:00, 7:30, 8:00, 8:30, 9:05
שחרית הור"ר..... 8:00, 8:15, 8:55
מנחה-..... בזמן, 1:30, 4:30, 5:00, 5:30, 20 דק' לפני שקי'
מעריב..... 40 דק' אחרי שקי'. בין 20:00-24:00 כל חצי שעה

**כולל חו"מ מהסוגיות עד להלכה מקבל אברכים לזמן הבא -
לפרטים 0533138239**

ביהמ"ד המרכזי "מאור שרגא"

זמני חתפילות לבי' חזמנים ולחזה"מ

שחרית..... נץ, 6:15, 6:35, 6:55, 7:15, 7:30
..... 7:45, 8:00, 8:15, 8:30, 8:45
..... 9:00, 9:15, 9:30, 9:45
שחרית חול המועד..... 6:23, 7:00, 7:30
..... 8:00, 8:20, 8:40, 9:00, 9:20, 9:45
שחרית הור"ר..... 6:13, 7:00, 7:40, 8:20, 9:00

מנחה

1:00, 1:05, 1:15, 1:25, 1:35, 1:45,
2:00, 2:15, 2:30, 2:45, 3:00

משעה 3:00 עד 10 דק' לפני השקיעה

המניינים מתקיימים ברצף עם התאספות מנין

מנחה ימי שישי ועריו"ט..... 12:58, 1:10
..... 1:30, 1:50, 2:10, 2:30, 3:00, 3:30, 4:00
..... 20 דקות לפני השקיעה

מעריב

החל מ-25 דק' אחרי השקיעה ועד שעה 2:30
המניינים מתקיימים ברצף בהתאספות מנין
מעריב מוצש"ק..... בזמן המופיע בלוח
1-45, 50, 55, 60 דק' אחרי השקיעה
ולאחר מכן מניינים נוספים
עד שעתיים ורבע אחר צאת השבת